

15:4-9 Big Picture: What was Shaul's sin? (continued)

1. Abarbanel to Shemuel I 15:5

...שהגיע לעיר הקרובה מערי עמלק, וידמה שהעמלקים יצאו לקראתם למנוע מהם מי הנחל באופן שלא יהיה לישראל מים לשתות...
He arrived at the closest Amalekite city. It appears that Amalek came out to greet them, to block the wadi's water from them such that Israel would not have water to drink...

2. Malbim to Shemuel I 15:5

אין מחוקי המלכים לתגר מלחמה בלא איזה עלה, כענין (שופטים יא, יב) "מה לי ולך כי באת אלי להלחם בארצו". בקש שם מריבה בנחל שלפני ערי עמלק, ששאלו אמר שהנחל והבקעה שייך אליו, ועמלק רב עמו על זה, עד שזה היה עלת המלחמה. וגם זה מורה שלא קיים המצוה כראוי, שלא היה לו לבקש רק סבה מפני שד' צוהו...

It is not the way of kings to instigate war without a cause, as in Shoftim 11:12, "What is between you and me, such that you have come to me, to wage war in my land?" He sought a fight there in the wadi before the Amalekite cities, for Shaul said that the wadi and fields were his, and Amalek fought with him about this. This was the cause for the war. This also teaches that he did not fulfill the mitzvah properly, for he should not have sought a cause, doing it only because Gd commanded him to do it.

3. Talmud, Yoma 22b

אסור למנות את ישראל אפילו לדבר מצוה, דכתיב "ויפקדם בבזק". מתקיף לה רב אשי, ממאי דהאי 'בזק' לישנא דמיבזק הוא? ודילמא שמא דמתא הוא, כדכתיב "וימצאו אדני בזק"! אלא מהכא: "וישמע שאול את העם ויפקדם בטלאים". אמר רבי אלעזר כל המונה את ישראל עובר בלאו שנאמר "והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד". רב נחמן בר יצחק אמר עובר בשני לאוין שנאמר "לא ימד ולא יספר"...
"וירב בנחל" אמר רבי מני על עסקי נחל. בשעה שאמר לו הקב"ה לשאול "לך והכית את עמלק", אמר: ומה נפש אחת אמרה תורה הבא עגלה ערופה, כל הנפשות הללו על אחת כמה וכמה! ואם אדם חטא, בהמה מה חטאה? ואם גדולים חטאו, קטנים מה חטאו? יצאה בת קול ואמרה לו, "אל תהי צדיק הרבה. (קהלת ז:ז)" ובשעה שאמר לו שאול לדואג, "סב אתה ופגע בכהנים", יצאה בת קול ואמרה לו, "אל תרשע הרבה. (קהלת ז:ז)"

One may not count Jews, even for a mitzvah, as it says, "And he counted them with pottery shards." Rav Ashi challenged: How do you know that *bezek* is an expression of 'chopped up' [pieces]? Perhaps it is the name of a place, as in, "And they found Adoni Bezek"! Rather, from here: "And Shaul rallied the nation, and he counted them with sheep." Rabbi Elazar said: Anyone who counts Israel violates a prohibition, as Hosheia 2:1 says, "And the count of the Children of Israel will be as the sand of the sea, which is immeasurable." Rav Nachman bar Yitzchak said: Two prohibitions, as it says, "which is immeasurable and uncountable."...

"And he fought in the wadi" – Rabbi Mani said: About the matter of the wadi. When Gd told Shaul, "Go, strike Amalek," he said, "And if for one life the Torah says to bring an *eglah arufah*, how much more so for all of these lives! And if people sinned, how did animals sin? And if adults sinned, how did children sin?" A small voice emerged, saying to him, "Don't be overly righteous. (Kohelet 7:16)" And when Shaul told Doeg, "You turn and strike the kohanim," a small verse emerged, saying to him, "Don't be overly wicked. (ibid. 7:17)"

4. Talmud, Berachot 63b

והלא דברים ק"ו ומה יתרו שלא קרב את משה אלא לכבוד עצמו כך המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומאכילו ומשקהו ומהנהו מנכסיו עאכ"ו!
But is it not logical – if Yitro only brought Moshe close in order to honour him, but to honour himself, and yet he received this [protection], how much more so one who hosts a Torah scholar in his home, giving him food and drink and benefiting him from his property!

5. Ralbag to Shoftim 1:16

בני קיני חותן משה שבו לדת ישראל ולזה ישבו את יהודה:

The children of Keini, Moshe's father-in-law, returned to the law of Israel, and thus they lived with Yehudah.

6. Radak to Bereishit 15:19

קראו על שם העיר שישבו בה תחלה כי שם העיר היה קין כמו שאמר וחבר הקני נפרד מקין (שופטים ד' י"א) אולי הבונה אותה היה שמו קין וקרא העיר על שמו... ונתחתנו עם שבט יהודה עם משפחות רכב כמו שאמר המה הקינים הבאים מחמת אבי בית רכב (א' ד"ה ב' נ"ה). ואפשר כי זה הקני הנזכר הנה היה אחר, אלא שאונקלס תרגם ית שלמאי, כמו שתרגם וירא את הקני:

[The Keini] were named for the city they inhabited at first, for the city's name was Kayin, as in Shoftim 4:11, "And Chever the Keini separated from Kayin." Perhaps the builder of the city was named Kayin, and he named the city for himself... And they married among the tribe of Judah, with the families of Rechev, as per Divrei haYamim I 2:55. Or perhaps the Keini mentioned here are others, but Onkelos translated Keini here as Shalma'i, the same as he translated "And he saw the Keini (Bamidbar 24:21)."

7. Radak to Shoftim 1:16

"וילך וישב את העם" - על הראש שבבני קני אמר, והלכו בני המשפחה עמו וישבו שם עם בני יהודה במדבר יהודה. והכתוב לא ספר למה עלו מעיר התמרים, או אם היו יושבים שם עם הכנעני. ואפשר שהיו שם עם הכנעני יושבים, כי יתרו לא היה עם בני ישראל כי כן כתוב "וילך לו אל ארצו." ופרשת "ויאמר משה לחובב" (בפר' בהעלתך) ופרשת "וישמע יתרו" בזמן אחד היה בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים, וחובב הוא יתרו כמו שכתוב "מבני חובב חותן משה." ופרשת וישמע יתרו שלא במקומה נכתבה לחבר דבר יתרו עם דבר עמלק, כי עמלק הרע לישראל בצאתם ממצרים והצר להם, לפיכך שמר לו הקב"ה הדבר עד סוף כל הדורות... ויתרו הטיב לישראל ושמח בטובתם והטיב להם בעצתו ושמר לו הקב"ה הטובה עד סוף כל הדורות כי הנה אומר שישבו עם בני יהודה ונתנו להם מקום לשבת בארצם ושבנו לדת ישראל. ובימי שאול היו יושבים עם עמלק, כי באהלים היו יושבים ונוסעים ממקום למקום.

"And he went and settled with the nation [Yehudah]" – This speaks of the head of the Keini, and his family went with him, and they dwelled there with Yehudah, in Midbar Yehudah. The text does not say why they ascended from the City of Dates, or whether they lived with the Canaani there. Perhaps they were with the Canaani there, for Yitro was not with the Jews, for it is written, "He went back to his land. (Shemot 18:27)" The portion of "And Moshe said to Chovav" [in Parshat Behaalotcha] and "And Yitro heard" were simultaneous, in the second year after the exodus from Egypt, and Chovav is Yitro, as it is written, "From the sons of Chovav, Moshe's father-in-law. (Shoftim 4:11)" The portion of "And Yitro heard" is written out of place in order to join Yitro's story with that of Amalek, for Amalek harmed Israel when they left Egypt, attacking them, and therefore Gd saved the matter for the end of all generations... And Yitro benefited Israel, rejoicing in their benefit, and benefited them with his counsel, and Gd guarded this good for him for the end of all generations, for it says that they dwelled with Yehudah, and [Yehudah] gave them space to dwell in their land, and they returned to the law of Israel. And during Shaul's time they dwelled with Amalek, for they lived in tents, and travelled from place to place.

15:10-11 Gd speaks to Shemuel

8. Rashi to Shemuel I 15:11

נחמתי - מחשבה עלתה בלבי על מלכות שאול שהמלכתי:

"I regret" – A thought arose in My heart regarding the monarchy of Shaul, whom I crowned.

9. Abarbanel to Shemuel I 15:11

"כי שב מאחרי" הוא על מה שחטא בגלגל שלא נמשך אחרי הצווי האלקי אבל שב מאחוריו, ועל מה שחטא במלחמת עמלק אמר "ואת דברי לא הקים."

10. Malbim to Shemuel I 15:11

"שב מאחרי", הוא מה שחטא במחשבה, שהיה מיעוט אמונה בדברי ד' ע"י נביאו... וגם בפועל, "ואת דברי לא הקים וכו'"

"He retreated from after Me" – he sinned with this thought, lack of faith in the words of Gd as conveyed by His prophet, and with action, "And he did not fulfill My words."

11. Abarbanel to Shemuel I 15:11

ובראותו שהוסיף על חטאתו פשע חרה אפו מאד, כי היה שמואל אוהב בכל לבבו ובכל נפשו את שאול, להיותו יפה תואר ויפה מראה איש חיל רב פעלים, והיה הוא מעשה ידיו ששמואל משחו למלך על ישראל והיה אוהב אותו כאהבת הפועל לפעולתו...

12. Abarbanel to Shemuel I 15:11

והנה אמר בזה ויחר לשמואל ולא אמר זה במה שנאמר אליו על מה שחטא בגלגל, לפי שהחטא הראשון אשר חטא בגלגל היה לו תקוה לשיתוקן על ידי תפלה ותחנונים...

ואמרו "ויזעק אל ד' כל הלילה", ידמה שהקל יתברך לא פירש לו חטאת שאול ולמה ניחם על המלכותו, אבל הודיעו לבד ענשו שיזכר ונעלם ממנו הנבואה, ולכן צעק אל ד' כל הלילה לדעת מה זה ועל מה זה, ומה היה חטאו אשר חטא עתה שבעבורו נחתם גזר דינו.

13. Talmud, Sanhedrin 43b

אמר לפניו: רבונו של עולם, מי חטא? אמר ליה: וכי דילטור אני?